

TREBALL I LLEURE A TARRAGONA, ARA FA CENT ANYS

En el marc del Festival Internacional de Fotografia SCAN Tarragona 2018, presentem l'exposició **Treball i lleure a Tarragona, ara fa cent anys**, la tercera edició d'*El llegat dels fotògrafs de Tarragona*, un cicle d'exposicions que té com a objectiu donar a conèixer l'obra rebuda dels fotògrafs tarragonins que ja forma part del patrimoni cultural de la ciutat.

En les anteriors edicions vàrem dedicar la mostra a l'obra de determinats fotògrafs professionals, Ramon Segú Chinchilla i Hermenegild Vallvé Vilallonga.

Aquest any ens hem centrat en una temàtica i en un període, mostrant les fotografies de diferents fotògrafs. A més a més dels esmentats, també hi ha imatges d'altres fotògrafs com Marià Marsal, Pere Pallejà i Joan Bert. O bé fotografies que provenen de fons familiars com les de Lluís Delclós, Santiago Gramunt, Joan Micó i de la família Serres Cirujeda.

A tots ells els hi hem d'agrair la seva aportació sense la qual l'exposició no hagués estat possible.

Ens hem centrat en una temàtica, treball i lleure, en un període determinat, fa cent anys, tot i que d'una manera més àmplia ens centrem en el primer quart de segle XX. Són imatges captades, per tant, entre 1905 i 1927.

Pel que fa al període, val a dir que el segle XX, ha estat denominat per alguns historiadors com el segle dels extrems, meravellós i abominable alhora. Capaç, d'una banda, de generar uns avenços culturals, científics i tecnològics que no es podien ni albirar en el seu inici i, d'altra banda, de registrar la vergonyosa xifra de més de dos-cents milions de víctimes de les guerres provocades per la bogeria i l'ambició humana.

L'essència i les característiques més significatives d'aquest segle XX, es trobaran, en bona part, gairebé sintetitzades en el primer quart del període, els primers vint-i-cinc anys, en els quals s'apuntarà premonitòriament el futur immediat de tot el que s'esdevindrà.

Més enllà dels canvis en les mentalitats generats per la revolució de la dona, la lluita de la classe obrera, el primer conflicte bèl·lic internacional massiu i modern de la Primera Guerra Mundial (1914-1918), el triomf de la revolució russa (1917) o el naixement del feixisme i del nazisme a inicis dels anys vint, els invents revolucionaris també modernitzaran i canviaran la societat.

Invents com l'electricitat, el telèfon, la ràdio, el cinema, els vehicles de motor, l'aviació... s'aniran introduint en aquelles primeres dècades del segle i arribaran millorats, com és lògic, fins a l'actualitat.

Tarragona, especialment a partir de 1918, ara fa cent anys, va viure de ple la introducció i la progressiva implantació dels avenços tècnics que, en conseqüència, van transformar el món del treball. Nous sistemes de producció i de distribució que durant molts anys encara van conviure amb els models tradicionals.

D'altra banda, la reducció de jornada laboral comportarà canvis en la percepció col·lectiva de l'ús del temps de lleure que possibilitaran l'increment progressiu tant de la pràctica com de la contemplació de l'esport, o bé l'aparició de nous espectacles de masses, com el cinema.

Tot i que, els salaris baixos i l'explotació del treball femení i infantil encara es mantindrà durant uns quants anys, l'aprovació l'any 1919 del decret que establia la jornada laboral màxima de 8 hores diàries i de 48 hores a la setmana afavorirà una nova percepció col·lectiva del temps de lleure. Les noves activitats d'oci s'afegiran a les festes tradicionals i l'habitual passeig dominical per la Rambla.

La Tarragona dels primers 25 anys del segle XX comptava amb una població que es mantenia entre els 23.000 i els 28.000 habitants. El port vertebrava bona part de l'activitat econòmica i la triple capitalitat provincial, eclesiàstica i militar, comportava la presència de molts religiosos, funcionaris, oficials i soldats dels regiments Luchana i Almansa.

El treball forma part de la història de la humanitat des dels seus inicis, la Bíblia ja recull com Adam i Eva són foragitats del paradís, però el lleure, entès com a tal, comença en aquests anys.

Fa cent anys, en aquesta petita ciutat, el treball i el lleure, com el yin i el yang, s'oposaran, es necessitaran i es complementaran, cercant un equilibri que encara perdura actualment a la recerca del benestar.

La tradicional passejada per la Rambla, el diumenge, al migdia després d'assistir a missa o a la tarda, esdevenia una desfilada dels nous estils de vestir que adoptaven bona part de la població tarragonina. A l'estiu, la platja passava a ser un nou espai públic cada cop més utilitzat, on els vestits de bany reflectien la moda i els canvis en les mentalitats que s'anaven introduïnt.

Les flaires de modernitat, les transformacions de les mentalitats, els signes de progrés i els avenços de la tècnica eren imparables i són evidents en les imatges que s'exposen. Malauradament, però, no varen afavorir de manera igualitària a tots els sectors de la societat, especialment al setanta per cent que integraven les classes populars.

L'exposició es complementarà amb la publicació d'un llibre catàleg editat per Silva Editorial, serà el número 9 de la col·lecció Quaderns de l'Arxiu que es presentarà abans de Sant Jordi.

Aquest llibre, el número 9 de la col·lecció Quaderns de l'Arxiu, inclourà les 64 fotografies de l'exposició i 36 imatges més. Tot plegat, amb un objectiu doble, d'una banda, mostrar les imatges de

com era el món del treball i del lleure, ara fa un segle, i, per l'altra, valorar la importància documental del patrimoni fotogràfic.

Per acabar, agrair la col·laboració del SCAN, el disseny i el treball del Centre d'Imatges de Tarragona i la participació de la Biblioteca Hemeroteca Municipal en els documents exposats a les vitrines. I, també, agrair la predisposició de José Carlos Suárez, professor d'Història de l'Art de la URV, expert en història del cinema, que ens parlarà tot just d'això, dels inicis del cinema a Tarragona.

Jordi Piqué Padró

Tarragona, 24 d'octubre de 2018